

Маленька Софійка мешкала у Відні. Дівчинка щойно пішла до школи, але вже допомагала родині: її мама прала й прасувала сорочки, а Софійка розносила їх замовникам. Дорогою додому дівчинка любила звертати до Відена, частини міста, де був народний театр. Вона сідала на сходинок театру і, затамувавши подих, слухала чарівну музику, що линула з вікон.

Вона бігла слідом за панею довгими коридорами. Зненацька перед ними виринула голова страшного чудовиська — Софійка з переляку аж підстрибнула.

— Не бійся, цей змій не страшний! — усміхнулася пані. — Він не справжній, бо зроблений з дроту, дерева й тканини.

Софійка придивилася — а й справді: змієм рухали двоє чоловіків за допомогою спеціальних довгих палиць. Дівчинка полегшено зітхнула й усміхнулася.

Тим часом пані подібротіла далі, й Софійка поквапилася за нею. У просторій майстерні, куди вони увійшли, швачки й кравці, наче бджілки, поралися коло строкатих костюмів. Пані поставила обидві свої коробки на стіл.

— Пані Шиканедер, а блискучі камінці є? — спитала одна швачка. — Нам треба дооздоблювати вбрання Цариці Ночі. Незабаром прем'єра «Чарівної флейти», а в нас ще не готові костюми!

Пані повернулася до Софійки, взяла у неї з рук скриньку і відкрила її.

— Ох! — вихопилося з грудей дівчинки. Вона, мов зачарована, дивилася, як камінці виблискують на сонці.

— Ось, тримай! Це тобі, — пані Шиканедер взяла зі скриньки один камінчик і простягла його Софійці. — За те, що ти мені так люб'язно допомогла.

Зрадості Софійчине серденько аж затанцювало в грудях.

— Дякую, — прошепотіла щаслива дівчинка.

Аж раптом щось як заgrimить, як загуркотить! Зі страху Софійка обома руками вчепилася за стілець...

На сцені з'являється таємнича Цариця Ночі. Вона пливе на тонкому срібляс-

тому серпі місяця поміж моря мерехтливих зірок, одягнена в сукню, всіяну блискучими камінцями. Один такий камінчик тепер має й Софійка. Він лежить у її скарбничці.

Королева бажає Таміно звільнити її доньку і вбити злого чаклуна Зарастро. Шляхетний принц без вагань обіцяє врятувати Паміну.

Софійці стало трохи лячно: «Чи стане мужності Таміно піти на двобій зі злим Зарастро? І як він потрапить до чаклуна?» — бентежні думки одна за одною снувалися у її голівці.

Тим часом три панни підступом і хитрощами намагаються розговорити Таміно з Папагено.

«Яка підлість!», — обурилася Софійка. Зрештою Папагено піддається лукавим хитроцям, а ось Таміно непохитний. Навіть коли до нього підвели Паміну,

він не промовив ні слова. Таміно справився з першим випробуванням, але тепер бідоласна Паміна думає, що він її розлюбив. Вона співає таку розпачливу арію, що Софійці аж серце крається.

Одному Папагено байдуже до всіх цих випробувань-завдань. У нього одне-єдине

бажання: мати й собі дружину. Тож він бере дзвіночки і починає грати. Дивовижно! Дзвіночки справді начарували йому подругу! От тільки замість молоді дівчини біля Папагена стоїть стара баба в убогому вбранні. Правду кажучи, вона геть не до вподоби птахолову...

Аж ось стара скидає з себе одіж, і Папаgeno очам своїм не вірить: ось вона, Папагена, дівчина його мрії! Він кидається до неї з обіймами, коли це раптом щось як заgrimить, загуркотить — і Папагена зникає, мовби її й не було.

Якже ж музика вразила й збентежила маленьку Софійку! Тепер вона точно знає, що співатиме в театрі! Так само, як ті хлопці! Тож коли за нею прийшов адміністратор, щоб провести до виходу з театру, Софійка рішуче мовила:

— Мені треба поговорити з паном Моцартом. Це дуже важливо!

Пан подумав, що Моцарт із дівчинкою добрі знайомі, тому провів її до гримерної, де Моцарт із Шиканедером святкували успішну прем'єру опери.

— А-а, це ти, яблучна фейко! То як, сподобалася опера? — весело озвayas Моцарт, побачивши Софійку.

— Вона прекрасна! — гаряче вигукнула дівчинка. — Я теж хочусь співати в театрі!

— Тоді заспівай нам щось, а ми послухаємо! — грайливо мовив Шиканедер, і на його устах заграла тепла усмішка.

Софійка від хвилювання аж зашарілася. На щастя, їй спала на думку мелодія дзвіночків, яку вона щойно почула в опері, і улюблений віршик про яблучко, який їй частенько розказувала мама. Тож Софійка набралася сміливості й заспівала дзвінким, чистим голосом:

У яблущку моєму — ой весело ж як там!

Неначе у хатахці, аж п'ять кімнато́к там!

У кожній два зернятка, чорненькі та малі,

лежать собі і мріють про сонця промені.

Моцарт і Шиканедер заплескали в долоні — їм дуже сподобався Софійчин спів.

— О, такий чудесний голосочок стане окрасою нашого дитячого хору!.. — сказав Шиканедер. — Вже на наступній репетиції ти зможеш співати в хорі!

Невже це правда? Не тямлячись від щастя, Софійка підстрибом побігла додому — їй страх як кортіло розповісти своїм рідним про все те прекрасне, що трапилося з нею!

Життєпис Моцарта

- 1756 Вольфганг Амадей Моцарт народився 27 січня у Зальцбурзі. Він — сьома й остання дитина в родині. Його батьки — Анна Марія Моцарт та Леопольд Моцарт, скрипаль і учитель музики.
- 1761 Перший музичний твір Моцарта: менует (KV 1); перший публічний виступ.
- 1763 Поїздка з родиною в Париж. Зустрічка у Франкфурті-на-Майні, де Моцарт зустрівся з 14-річним Гете. Маленький Вольфганг komponує перші сонати для скрипки й фортепіано.
- 1764–1766 Подорожує з батьком містами Європи (Лондон, Амстердам, Женева, Цюрих та інші); пише перші симфонії, багато концертує.
- 1767 Разом з батьком та улюбленою сестрою Нанерль (Марія Анна Моцарт) подорожує до Відня. На замовлення імператора Франца I пише оперу «Удавана простачка» (*La finta semplice*); хворіє на віспу.
- 1769 Стає третім концертмейстером у Зальцбурзі. Перша подорож до Італії разом з батьком.
- 1770 За визначення досягнення Папа Климент XIV посвячує Моцарта у лицарі і нагороджує його Орденом Золотої шпори. Моцарт разом із батьком відвідує Рим, Болонью та Мілан; пише оперу «Мітрідат, цар Понтийський» (*Mitridate, re di Ponto*) та перший струнний квартет (KV 80).
- 1772 Призначення на посаду концертмейстера; третя подорож до Італії.
- 1773 Разом з батьком повертається до Зальцбурга; пише нові симфонії, струнні квартети і перший концерт для фортепіано.
- 1777 Пише багато концертів для фортепіано, серенад, творів для флейти, церковну музику; звільняється зі служби при Зальцбурзькому дворі; разом з матір'ю подорожує до Мангайма.
- 1778 Поїздка з матір'ю до Парижа, де 3-го липня вона помирає.
- 1781 29 січня у Мюнхені прем'єра опери-серія «Ідоменей, цар Критський» (*Idomeneo*); Моцарт оселяється у Відні, виступає з концертами для фортепіано.
- 1782 16 липня у Відні прем'єра опери-зінгшпіля «Викрадення з сералу» (*Die Entführung aus dem Serail*); 4 серпня одружується з Констанцією Вебер.
- 1784 Народження сина Карла Томаса. (Загалом із шістьох Моцартових дітей — двох доньок і чотирьох синів — вижило тільки двоє синів, адже в ті часи не було належних ліків, і чимало немовлят помирали.)
- 1785 Відень, 9 березня: закінчує «Концерт для фортепіано з оркестром №21».
- 1786 Відень, 2 березня: «Концерт для фортепіано з оркестром №23».
- Відень, 1 травня: Прем'єра опери-буф «Весілля Фігаро» (*Le nozze di Figaro*).
- 1787 Подорож до Праги разом з Констанцією; пише камерну музику, зокрема «Маленьку нічну серенаду» (*Eine kleine Nachtmusik*). 28 травня помирає батько Моцарта; Прага, 29 жовтня: прем'єра опери «Дон Жуан» (*Don Giovanni*).
- 1788 Пише останні три симфонії, зокрема «Симфонію №40» (25 липня).
- 1790 26 січня у Відні прем'єра комічної опери «Так чинять усі жінки» (*Così fan tutte*).
- 1791 26 липня: народження сина Франца Ксавера Вольфганга, який у дорослому віці жив і працював у Львові. Відень, 30 вересня: прем'єра опери «Чарівна флейта» (*Die Zauberflöte*), про яку йдеться у цій книжці. Через два місяці після прем'єри Моцарт помирає 5 грудня у Відні, не дописавши «Реквієм».

За цим QR-кодом — фрагменти з деяких творів
Вольфганга Амадея Моцарта, згаданих у цьому життєписі

